

Όνειρο στο κύμα

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Όνειρο στο κύμα

Ήμην πτωχόν βοσκόπουλον εις τα όρη. Δεκαοκτώ ετών, και δεν ήξευρα ακόμη άλφα. Χωρίς να το ηξεύρω, ήμην ευτυχής. Την τελευταίαν φοράν οπού εγεύθην την ευτυχίαν ήτον το θέρος εκείνο του έτους 187... Ήμην ωραίος έφηβος, κ' έβλεπα το πρωίμως στρυφνόν, ηλιοκαές πρόσωπον μου να γυαλίζεται εις τα ρυάκια και τας βρύσεις, κ' εγύμναζα το ευλύγιστον, υψηλόν ανάστημα μου ανά τους βράχους και τα βουνά.

Τον χειμώνα που ήρχισ' ευθύς κατόπιν μ' επήρε πλησίον του ο γηραιός πάτερ Σισώης, ή Σισώνης, καθώς τον ωνόμαζον οι χωρικοί μας, και μ' έμαθε γράμματα. Ήτον πρώην διδάσκαλος, και μέχρι τέλους τον προσηγόρευον όλοι εις την κλητικήν "δάσκαλε". Εις τους χρόνους της Επαναστάσεως ήτον μοναχός και διάκονος. Είτα ηγάπησε μίαν Τουρκοπούλαν, καθώς έλεγαν, την έκλεψεν, από ένα χαρέμι της Σμύρνης, την εβάπτισε και την ενυμφεύθη.

Ευθύς μετά την αποκατάστασιν των πραγμάτων, επί Καποδίστρια κυβερνήτου, εδίδασκεν εις διάφορα σχολεία ανά την Ελλάδα, και είχεν ου μικράν φήμην, υπό το όνομα "ο Σωτηράκης ο δάσκαλος". Αργότερα αφού εξησφάλισε την οικογένειάν του, ενθυμήθη την παλαιάν υποχρέωσιν του, εφόρεσε και πάλιν τα ράσα, ως απλούς μοναχός την φοράν ταύτην, κωλυόμενος να ιερατεύη κ' εγκατεβίωσεν εν μετανοία, εις το Κοινόβιον του Ευαγγελισμού. Εκεί έκλαυσε το αμάρτημά του, το έχον γενναίαν αγαθοεργίαν ως εξόχως ελαφρυντικήν περίστασιν, και λέγουν ότι εσώθη.

Αφού έμαθα τα πρώτα γράμματα πλησίον του γηραιού Σισώη, εστάλην ως υπότροφος της Μονής εις τινα κατ' επαρχίαν ιερατικήν σχολήν, όπου κατετάχθην αμέσως εις την ανωτέραν τάξιν, είτα εις την εν Αθήναις Ριζάρειον. Τέλος, αρχίσας τας σπουδάς μου σχεδόν εικοσαετής, εξήλθα τριακοντούτης από το Πανεπιστήμιον-εξήλθα δικηγόρος με δίπλωμα προλύτου...

Μεγάλην προκοπήν, εννοείται, δεν έκαμα. Σήμερον εξακολουθώ να εργάζωμαι ως βοηθός ακόμη εις το γραφείον επιφανούς τινος δικηγόρου και πολιτευτού εν Αθήναις, τον οποίον μισώ, αγνώω εκ ποίας σκοτεινής αφορμής, αλλά πιθανώς επειδή τον έχω ως προστάτην και ευεργέτην. Και είμαι περιωρισμένος και ανεπιτήδειος, ουδέ δύναμαι να ωφεληθώ από την θέσιν την οποίαν κατέχω πλησίον του δικηγόρου μου, θέσιν οιονεί αυλικού.

Καθώς ο σκύλος, ο δεμένος με πολύ σχοινίον εις την αυλήν του αυθέντου του, δεν ημπορεί να γανγίζη ούτε να δαγκάση έξω από την ακτίνα και το τόξον τα οποία διαγράφει το κοντόν σχοινίον, παρομοίως κ' εγώ δεν δύναμαι ούτε να είπω, ούτε να πράξω τίποτε περισσότερον παρ όσον μου επιτρέπει η στενή δικαιοδοσία, την οποίαν έχω εις το γραφείον του προϊσταμένου μου.

* * *

Η τελευταία χρονιά που ήμην ακόμη φυσικός άνθρωπος ήτον το θέρος εκείνο του έτους 187... Ήμην ωραίος έφηβος, καστανόμαλλος βοσκός, κ' έβοσκα τας αίγας της Μονής του Ευαγγελισμού εις τα όρη τα παραθαλάσσια, τ' ανερχόμενα αποτόμως δια κρημνώδους ακτής, ύπερθεν του κράτους του Βορρά και του πελάγους. Όλον το κατάμερον εκείνο, το καλούμενον Ξάρμενο, από τα πλοία τα οποία κατέπλεον Ξάρμενα ή Ξυλάρμενα, εξωθούμενα από τας τρικυμίας, ήτον ιδικόν μου.

Η πετρώδης, απότομος ακτή μου, η Πλατάνα, ο Μέγας Γιαλός, το Κλήμα, έβλεπε προς τον Καικίαν, και ήτον αναπεπταμένη προς τον Βορράν. Εφαινόμην κ' εγώ ως να είχα μεγάλην συγγένειαν με τους δύο τούτους ανέμους, οι οποίοι ανέμιζαν τα μαλλιά μου, και τα έκαμναν να είναι σγουρά όπως οι θάμνοι κ' αι αγριελιάι, τας οποίας εκύρτωναν με το ακούραστον φύσημα των, με το αιώνιον της πνοής των φραγγέλιον.

Όλα εκείνα ήσαν ιδικά μου. Οι λόγοι, αι φάραγγες, αι κοιλάδες, όλος ο αιγιαλός, και τα βουνά. Το χωράφι ήτον του γεωργού μόνον εις τας ημέρας που ήρχετο να οργώση ή να σπείρη, κ' έκαμνε τρις το σημείον του σταυρού, κ' έλεγεν: "Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, σπέρνω αυτό το χωράφι,

για να φάνε όλ' οι ξένοι κ' οι διαβάτες, και τα πετεινά τ' ουρανού, και να πάρω κ' εγώ τον κόπο μου!"

Εγώ, χωρίς ποτέ να οργώσω ή να σπείρω, το εθέριζα εν μέρει. Εμμούμην τους πεινασμένους μαθητάς του Σωτήρος, κ' έβαλλα εις εφαρμογήν τας διατάξεις του Δευτερονομίου χωρίς να τας γνωρίζω.

Της πτωχής χήρας ήτον η άμπελος μόνον εις τας ώρας που ήρχετο η ίδια διά να θειαφίση, ν' αργολογήση, να γέμιση ένα καλάθι σταφύλια, ή να τρύγηση αν έμενε τίποτε διά τρύγημα. Όλον τον άλλον καιρόν ήτον κτήμα ιδικόν μου.

Μόνους αντιζήλους εις την νομήν και την κάρπωσιν ταύτην είχα τους μισθωτούς της δημαρχίας, τους αγροφύλακας, οι οποιοι επί τη προφάσει, ότι εφύλαγαν τα περιβόλια του κόσμου, εννοούσαν να εκλέγουν αυτοί τας καλύτερας οπώρας. Αυτοί πράγματι δεν μου ήθελαν το καλόν μου. Ήσαν τρομεροι ανταγωνισταί δι' εμέ.

Το κυρίως κατάμερόν μου ήτον υψηλότερα, έξω της ακτίνας των ελαιώνων και αμπέλων, εγώ όμως συχνά επατούσα τα σύνορα. Εκεί παραπαίω, ανάμεσα εις δύο φάραγγας και τρεις κορυφάς, πλήρεις αγριών θάμνων, χόρτου και χαμοκλάδων, έβροσκα τα γίδια του Μοναστηρίου. Ήμην "παραγυιός", αντί μισθού πέντε δραχμών τον μήνα, τας οποίας ακολούθως μου ηύξησαν εις εξ. Σιμά εις τον μισθόν τούτον, το Μοναστήρι μου έδιδε και φασκιές διά τσαρούχια, και άφθονα μαύρα ψωμιά ή πίττες, καθώς τα ωνόμαζαν οι καλόγηροι.

Μόνον διαρκή γείτονα, όταν κατηρχόμην κάτω, εις την άκρην της περιοχής μου, είχα τον κυρ Μόσχον, ένα μικρόν άρχοντα λίαν ιδιότροπον. Ο κυρ Μόσχος εκατοίκει εις την εξοχήν, εις ένα ωραίον μικρόν πύργον μαζί με την ανεψιάν του την Μοσχούλαν, την οποίαν είχεν υιοθετήσει, επειδή ήτον χηρευμένος και άτεκνος. Την είχε προσλάβει πλησίον του, μονογενή, ορφανήν εκ κοιλίας μητρός, και την ηγάπα ως να ήτο θυγάτηρ του.

Ο κυρ Μόσχος είχεν αποκτήσει περιουσίαν εις επιχειρήσεις και ταξίδια. Έχων εκτεταμένον κτήμα εις την θέσιν εκείνην, έπεισε μερικούς πτωχούς γείτονας να του πωλήσουν τους αγρούς των, ηγόρασεν ούτως οκτώ η δέκα συνεχόμενα χωράφια, τα περιετείχισεν όλα ομού, και απετέλεσεν εν μέγα διά τον τόπον μας κτήμα, με πολλών εκατοντάδων στρεμμάτων έκτασιν. Ο περίβολος διά να κτισθή εστοίχισε πολλά, ίσως περισσότερα ή όσα ήξιζε το κτήμα· αλλά δεν τον έμελλε δι' αυτά τον κυρ Μόσχον θέλοντα να έχη χωριστόν οιονεί βασιλείον δι' εαυτόν και διά την ανεψιάν του.

Έκτισεν εις την άκρην πυργοειδή υψηλόν οικίσκον, με δύο πατώματα, εκαθάρισε και περιεμάζευσε τους εσκορπισμένους κρουνοίς του νερού, ήνοιξε και πηγάδι προς κατασκευήν μαγγάνου διά το πότισμα. Διήρесе το κτήμα εις τέσσαρα μέρη· εις άμπελον, ελαιώνα, αγροκήπιον με πλήθος οπωροφόρων δένδρων και κήπους με αιμασιάς ή μπουστάνια.

Εγκατεστάθη εκεί, κ' έζη διαρκώς εις την εξοχήν, σπανίως κατερχόμενος εις την πολίχνην. Το κτήμα ήτον παρά το χείλος της θαλάσσης, κ' ενώ, ο επάνω τοίχος έφθανεν ως την κορυφήν του μικρού βουνού, ο κάτω τοίχος, με σφοδρόν βορράν πνέοντα, σχεδόν εβρέχετο από το κύμα.

* * *

Ο κυρ Μόσχος είχεν ως συντροφιάν το τσιμπούκι του, το κομβολόγι του, το σκαλιστήρι του και την ανεψιάν του την Μοσχούλαν. Η παιδίσκη θα ήτον ως δύο έτη νεωτέρα εμού. Μικρή επήδα από βράχον εις βράχον, έτρεχεν από κολπίσκον εις κολπίσκον, κάτω εις τον αιγιαλόν, έβγαζε κοχύλια κ' εκυνηγούσε τα καβούρια. Ήτον θερμόαιμος και ανήσυχος ως πτηνόν του αιγιαλού. Ήτον ωραία μελαχροινή, κ' ενθύμιζε την νύμφην του Άσματος την ηλιοκαυμένην, την οποίαν οι υιοί της μητρός της είχαν βάλει να φυλάη τ' αμπέλια. "Ίδού εί καλή, η πλησίον μου, ιδού εί καλή· οφθαλμοί σου περιστραί...". Ο λαϊμός της, καθώς έφεγγε και υπέφωσκεν υπό την τραχηλιάν της, ήτον απείρως λευκότερος από τον χρώτα του προσώπου της.

Ήτον ωχρά, ροδίνη, χρυσαυγίζουσα και μου εφαινέτο να ομοιάζη με την μικρήν στέρφαν αίγα, την μικρόσωμον και λεπτοφυή, με κατάστιλπνον τρίχωμα, την οποία εγώ είχα ονομάσει Μοσχούλαν. Το παράθυρον του πύργου το δυτικόν ηνοιέτο προς τον λόγγον, ο οποίος ήρχιζε να βαθύνεται πέραν της κορυφής του βουνού, οπου ήσαν χαμόκλαδα, ευώδεις θάμνοι, και αργιλώδης γη τραχειά. Εκεί ήρχιζεν η περιοχή μου. Έως εκεί κατηρχόμην συχνά, κ' έβροσκα τας αίγας των καλογήρων, των πνευματικών πατέρων

μου.

Μίαν ημέραν, δεν ηξεύρω πώς, ενώ εμέτρουν καθώς εσυνήθιζα τας αίγας μου (ήσαν όλαι πενήνταέξ κατ εκείνον τον χρόνον· άλλοτε ανεβοκατέβαιναν ο αριθμός των μεταξύ εξήντα και σαρανταπέντε), η Μοσχούλα, η ευνοούμενη μου κατσίκα, είχε μείνει οπίσω, και δεν ευρέθη εις το μέτρημα. Τας εύρισκα όλας 55. Εάν έλειπεν άλλη κατσίκα, δεν θα παρετήρουν αμέσως την ταυτότητα, αλλά μόνον την μονάδα πού έλειπεν· αλλ' η απουσία της Μοσχούλας ήτον επαισθητή. Ετρόμαξα. Τάχα ο αετός μου την επήρε;

Εις τα μέρη εκείνα, τα κάπως χαμηλότερα, οι αετοί δεν κατεδέχοντο να μας επισκέπτονται συχνά. Το μέγα ορμητήριο των ήτον υψηλά προς δυσμάς, εις το κατάλευκον πετρώδες βουνόν, το καλούμενον Αετοφωλιά φερωνύμως. Αλλά δεν μου εφαινέτο όλως παράδοξον ή ανήκουστον πράγμα, ο αετός να κατήλθεν εκτάκτως, τρωθείς από τα κάλλη της Μοσχούλας, της μικράς κατσίκας μου.

Εφώναζα ως τρελός:

— Μοσχούλα!... πού ειν' η Μοσχούλα;

Ούτε είχα παρατηρήσει την παρουσία της Μοσχούλας, της ανεψιάς του κυρ Μόσχου, εκεί σιμά. Αυτή έτυχε να έχη ανοικτόν το παράθυρον. Ο τοίχος του περιβολιού του κτήματος, και η οικία η ακουμβώσα επάνω εις αυτόν, απείχον περί τα πεντακόσια βήματα από την θέσιν οπού ευρισκόμην εγώ με τας αίγας μου. Καθώς ήκουσε τας φωνάς μου, η παιδίσκη ανωρθώθη, προέκυψεν εις τον παράθυρον και έκραξε:

— Τί έχεις και φωνάζεις;

Εγώ δεν ήξευρα τι να είπω· εν τοσούτω απήντησα:

— Φωνάζω εγώ την κατσίκα μου, τη Μοσχούλα!... Με σένα δεν έχω να κάμω.

Καθώς ήκουσε την φωνήν μου, έκλεισε το παράθυρον κ' έγινεν άφαντη.

Μίαν άλλην ημέραν με είδε πάλιν από το παράθυρον της εις εκείνην την ιδίαν θέσιν. Ήμην πλαγιασμένος εις ένα ίσκιον, άφηνα τας αίγας μου να βοσκούν, κ' εσφύριζα ένα ήχον, εν άσμα του βουνού αιπολικόν.

Δεν ηξεύρω πώς της ήλθε να μου φωνάξη:

— Έτσι όλο τραγουδείς!... Δε σ' άκουσα ποτέ μου να παίζης το σουραύλι!... Βοσκός και να μην έχη σουραύλι, σαν παράξενο μου φαίνεται!...

Είχα εγώ σουραύλι (ήτοι φλογέραν), αλλά δεν είχα αρκετόν θράσος ώστε να παίζω εν γνώσει ότι θα με ήκουεν αυτή... Την φοράν ταύτην εφίλοτιμήθην να παίξω προς χάριν της, αλλά δεν ηξεύρω πως της εφάνη η τέχνη μου η αυλητική. Μόνον ήξεύρω ότι μου έστειλε δι' αμοιβήν ολίγα ξηρά σύκα, κ' ένα τάσι γεμάτο πετμέζι.

* * *

Μίαν εσπέραν, καθώς είχα κατεβάσει τα γίδια μου κάτω εις τον αιγιαλόν, ανάμεσα εις τους βράχους, όπου εσημάτιζε χιλίους γλαφυρούς κολπίσκους και αγκαλίτσες το κύμα, όπου αλλού εκυρτώνοντο οι βράχοι εις προβλήτας και αλλού εκοιλαίνοντο εις σπήλαια· και ανάμεσα εις τους τόσους ελιγμούς και δαιδάλους του νερού, το οποίον εισεχώρει μορμυρίζον, χορεύον με άτακτους φλοίσβους και αφρούς, όμοιον με το βρέφος το ψελλίζον, που αναπηδά εις το λίκνόν του και λαχταρεί να σηκωθή και να χορεύση εις την χείρα της μητρός που το έψαυσε — καθώς είχα κατεβάσει, λέγω, τα γίδια μου διά ν' "αρμυρίσουν" εις την θάλασσαν, όπως συχνά εσυνήθιζα, είδα την ακρογιαλιάν που ήτον μεγάλη χαρά και μαγεία, και την "ελμπίστηκα", κ' ελαχτάρησα να πέσω να κολυμβήσω. Ήτον τον Αύγουστον μήνα.

Ανέβασα το κοπάδι μου ολίγον παραπάνω από τον βράχον, ανάμεσα εις δύο κρημινούς και εις ένα μονοπάτι το οποίον εχαράσσετο επάνω εις την ράχιν. Δι αυτού είχα κατέλθει, και δι' αυτού έμελλα πάλιν να επιστρέψω εις το βουνόν, την νύκτα εις την σάνην μου. Άφησα εκεί τα γίδια μου διά να βοσκήσουν εις τα κρίταμα και τας αρμυρήθρας, αν και δεν επεινούσαν πλέον. Τα εσφύριζα σίγα διά να καθίσουν να ησυχάσουν και να με περιμένουν. Με άκουσαν κ' εκάθισαν ήσυχα. Επτά ή οκτώ εξ αυτών τράγοι ήσαν κωδωνοφόροι και σα ήκουον μακρόθεν τους κωδωνισμούς των, αν τυχόν εδεικνυον συμπτώματα ανησυχίας.

Εγύρισα οπίσω, κατέβην πάλιν τον κρημνόν, κ' έφθασα κάτω εις την θάλασσαν. Την ώραν εκείνην είχε βασιλέψει ο ήλιος, και το φεγγάρι σχεδόν ολόγεμον ήρχισε να λάμπη χαμηλά, ως δύο καλαμιές υψηλότερα από τα βουνά της αντικρινής νήσου. Ο βράχος ο δικός μου έτεινε προς βορράν, και πέραν από τον άλλον κάβον προς δυσμάς, αριστερά μου, έβλεπα μίαν πτυχήν από την πορφύραν του ήλιου, που είχε βασιλέψει εκείνην την στιγμήν.

Ήτον η ουρά της λαμπράς αλουργίδος που σύρεται οπίσω, ή ήτον ο τάπης, που του έστρωνε, καθώς λέγουν, η μάνα του, διά να καθίση να δειπνήση.

Δεξιά από τον μέγαν κυρτόν βράχον μου, εσχηματίζετο μικρόν άντρον θαλάσσιον, στρωμένον με άσπρα κρυσταλλοειδή κοχύλια και λαμπρά ποικιλόχρωμα χαλίκια, που εφαινότο πως το είχαν ευτρεπίσει και στολίσει αι νύμφαι των θαλασσων. Από το άντρον εκείνο ήρχιζεν ένα μονοπάτι, διά του οποίου ανέβαινε τις πλαγίως την απότομον ακρογιαλιάν, κ' έφθανεν εις την κάτω πόρταν του τοιχογυρίσματος του κυρ Μόσχου, του οποίου ο ένας τοίχος έζωνεν εις μήκος εκατοντάδων μέτρων όλον τον αιγιαλόν.

Επέταξα αμέσως το υποκάμισον μου, την περισκελίδα μου, κ' έπεσα εις την θάλασσαν. Επλύθην, ελούσθην, εκολύμβησα επ' ολίγα λεπτά της ώρας. Ησθανόμην γλύκαν, μαγείαν άφατον, εφανταζόμενη τον εαυτόν μου ως να ήμην έν με το κύμα, ως να μετείχαν της φύσεως αυτού, της υγράς και αλυμράς και δροσώδους. Δεν θα μου έκανε ποτέ καρδιά να έβγω από την θάλασσαν, δεν θα εχόρταινα ποτέ το κολύμβημα, αν δεν είχα την έννοιαν του κοπαδιού μου. Όσην υπακοήν και αν είχαν προς εμέ τα ερίφια, και αν ήκουον την φωνήν μου διά να καθίσουν ήσυχα, ερίφια ήσαν, δυσάγωγα και άπιστα όσον και τα μικρά παιδιά. Εφοβούμην μήπως τινά αποσκιρτήσουν και μου φύγουν, και τότε έπρεπε να τρέχω να τα ζητώ την νύκτα εις τους λόγγους και τα βουνά οδηγούμενος μόνον από τον ήχον των κωδωνίσκων των τραγών. Όσον αφορά την Μοσχούλαν, διά να είμαι βέβαιος, ότι δεν θα μου φύγη πάλιν, καθώς μου είχε φύγει την άλλην φοράν, οπότε ο άγνωστος κλέπτης (ω να τον έπιανα) της είχε κλέψει, ο ανόητος, τον επίχρυσον κωδωνίσκον με το κόκκινον περιδέριον από τον λαιμόν, εφρόντισα να την δέσω μ' ένα σχοινάκι εις την ρίζαν ενός θάμνου ολίγον παραπάνω από τον βράχον, εις την βάσιν του οποίου είχα αφήσει τα ρούχα μου πριν ριφθώ εις την θάλασσαν.

Επήδησα ταχέως έξω, εφόρεσα το υποκάμισον μου, την περισκελίδα μου, έκαμα ένα βήμα διά να ανάβω. Άνω της κορυφής του βράχου, του οποίου η βάσις εβρέχετο από την θάλασσαν, θα έλνα την Μοσχούλαν, την μικρήν αίγα μου, και με διακόσια ή περισσότερα βήματα θα επέστρεφα πλησίον εις το κοπάδι μου. Ο μικρός εκείνος ανήφορος, ο ολισθηρός κρημνός ήτο δι' εμέ άθυρμα, όσον ένα σκαλοπάτι μαρμάρινης σκάλας, το οποίον φιλοτιμούνται να πηδήσουν εκ των κάτω προς τα άνω αμιλλώμενα τα παιδιά της γειτονιάς.

Την στιγμήν εκείνην, ενώ έκαμα το πρώτον βήμα, ακούω σφοδρόν πλατάγισμα εις την θάλασσαν, ως σώματος πίπτοντος εις το κύμα. Ο κρότος ήρχετο δεξιόθεν, από το μέρος του άντρου του κογχυλοστρώτου και νυμφοστολίστου, όπου ήξευρα, ότι ενίοτε κατήρχετο η Μοσχούλα, η ανεψιά του κυρ Μόσχου, κ' ελούετο εις την θάλασσαν. Δεν θα ερριψοκινδύνευα να έλθω τόσον σιμά εις τα σύνορα της, εγώ ο σατυρίσκος του βουνού, να λουσθώ, εάν ήξευρα ότι εσυνήθιζε να λούεται και την νύκτα με το φως της σελήνης. Εγνώριζα ότι το πρωί, άμα τη ανατολή του ήλιου, συνήθως ελούετο.

— Έκαμα δύο-τρια βήματα χωρίς τον ελάχιστον θόρυβον, ανερριχήθην εις τα άνω, έκυψα με άκραν προφύλαξιν προς το μέρος του άντρου, καλυπτόμενος όπισθεν ενός σχοίνου και σκεπόμενος από την κορυφήν του βράχου, και είδα πράγματι ότι η Μοσχούλα είχε πέσει αρτίως εις το κύμα γυμνή, κ' ελούετο...

* * *

Την ανεγνώρισα πάραυτα εις το φως της σελήνης το μελιχρόν, το περιαργυρούν όλην την άπειρον οθόνην του γαληνιώντος πελάγους, και κάμνον να χορεύουν φωσφορίζοντα τα κύματα. Είχε βυθισθή άπαξ καθώς ερρίφθη εις την θάλασσαν, είχε βρέξει την κόμην της, από τους βοστρύχους της οποίας ως ποταμός από μαργαρίτας έρρεε το νερόν, και είχεν αναδύσει. έβλεπε κατά τύχην προς το μέρος όπου ήμην εγώ, κ' εκινείτο εδώ κ' εκεί προσπαίζουσα και πλέουσα. Ήξευρε καλώς να κολυμβά.

Δια να φύγω έπρεπε να άπαντος να πατήσω επί μίαν στιγμίνη ορθός εις την κορυφήν του βράχου, είτε να κύψω όπισθεν θάμνων, να λύσω την αίγα μου, και να γίνω άφαντος κρατών την πνοήν μου, χωρίς τον ελάχιστον κρότον η θρούν. Αλλ' η στιγμή καθ' ην θα διηρχόμην διά της κορυφής του βράχου ήρκει διά να με ίδη η Μοσχούλα. Ήτον αδύνατον, καθώς εκείνη έβλεπε προς το μέρος μου, να φύγω αόρατος.

Το ανάστημα μου θα διεγράφετο διά μίαν στιγμίνη υψηλόν και δεχόμενον δαψιλώς το φως της σελήνης, επάνω του βράχου. Εκεί η κόρη θα με έβλεπε, καθώς ήταν εστραμμένη προς τα εδώ. Ω! πώς θα εξαφνίζετο. θα ετρόμαζεν ευλόγως, θα εφώναζεν, είτε θα με κατηγορεί διά σκοπούς αθεμίτους, και τοτε αλλοίμονον εις τον μικρόν βοσκόν!

Η πρώτη ιδέα μου ήτον να βήξω, να της δώσω αμέσως είδησιν, και να κράξω: “— Βρέθηκα εδώ, χωρίς να ξέρω... Μην τρομάζης!... φεύγω αμέσως, κοπέλα μου!”

Πλην, δεν ηξεύρω πώς, υπήρξα σκαιός και άτολμος. Κανείς δεν με είχε διδάξει μαθήματα κοσμιότητος εις τα βουνά μου. Συνεστάλην, κατέβην πάλιν κάτω εις την ρίζαν του βράχου κ' επερίμενα.

“Αυτή δεν θ' αργήση, έλεγα μέσα μου· τώρα θα κολυμπήση, θα ντυθή και θα φύγη... θα τραβήξη αυτή το μονοπάτι της, κ εγώ τον κρημό μου!...”

Κ' ενθυμήθην τότε τον Σισώην, και τον πνευματικόν του μοναστηρίου, τον παπα-Γρηγόριον, οίτινες πολλάκις με είχαν συμβουλεύσει να φεύγω, πάντοτε, τον γυναικείον πειρασμόν!

Εκ της ιδέας του να περιμένω δεν υπήρχεν άλλο μέσον ή προσφυγή, ειμή ν' αποφασίσω να ριφθώ εις την θάλασσαν, με τα ρούχα, όπως ήμην, να κολυμβήσω εις τα βαθέα, άπατα νερά, όλον το προς δυσμάς διάστημα, το από της ακτής όπου ευρισκόμην, εντεύθεν του μέρους όπου ελούετο η νεάνις, μέχρι του κυρίως όρμου και της άμμου, επειδή εις όλον εκείνο το διάστημα, ως ημίσεος μιλίου, η ακρογιαλιά ήτον άβατος, απάτητος, όλη βράχος και κρημόνς. Μόνον εις το μέρος όπου ήμην εσηματιζετο το λίκνον εκείνο του θαλασσίου νερού, μεταξύ σπηλαίων και βράχων.

Θ' άφηνα την Μοσχούλαν μου, την αίγα, εις την τύχην της, δεμένη εκεί επάνω, άνωθεν του βράχου, και άμα έφθανα εις την άμμον με διάβροχα τα ρούχα μου (διότι ήτο ανάγκη να πλεύσω με τα ρούχα), στάζων άλμην και αφρόν, θα εβάδιζα δισχίλια βήματα διά να επιστρέψω από άλλο μονοπάτι πάλιν πλησίον του κοπαδιού μου, θα κατέβαινα τον κρημόν παρακάτω διά να λύσω την Μοσχούλαν την αίγα μου, οπότε η ανεψιά του κυρ Μόσχου θα είχε φύγει χωρίς ν' αφήση βεβαίως κανέν ίχνος εις τον αιγιαλόν. Το σχέδιον τούτο αν το εξετέλουν, θα ήτο μέγας κόπος, αληθής άθλος, θα εχρειάζετο δε και μίαν ώραν και πλέον. Ουδέ θα ήμην πλέον βέβαιος περί της ασφαλείας του κοπαδιού μου.

Δεν υπήρχεν άλλη αίρεσις, ειμή να περιμένω. Θα εκράτουν την αναπνοήν μου. Η κόρη εκείνη δεν θα υπώπτευε την παρουσίαν μου. Άλλως ήμην εν συνειδήσει αθώος.

Εντοσούτω όσον αθώος και αν ήμην, η περιέργεια δεν μου έλειπε. Και ανερριχήθην πάλιν σιγά-σιγά προς τα επάνω και εις την κορυφήν του βράχου, καλυπτόμενος όπισθεν των θάμνων έκυψα να ιδω την κολυμβώσαν νεανίδα.

Ήτον απόλαυσις, όνειρον, θαύμα. Είχεν απομακρυνθή ως πέντε οργυιάς από το άντρον, και έπλεε, κ' έβλεπε τώρα προς ανατολάς, στρέφουσα τα νώτα προς το μέρος μου. Έβλεπα την αμαυράν και όμως χρυσίζουσαν αμυδρώς κόμην της, τον τράχηλόν της τον εύγραμμον, τας λεύκας ως γάλα ωμοπλάτας, τους βραχιόνας τους τονρευτούς, όλα συγγεόμενα, μελιχρά και ονειρώδη εις το φέγγος της σελήνης. Διέβλεπα την οσφύν της την ευλύγιστον, τα ισχία της, τας κνήμας, τους πόδας της, μεταξύ σκιάς και φωτός, βαπτιζόμενα εις το κύμα. Εμάντευα το στέρνον της, τους κόλπους της, γλαφυρούς, προέχοντας, δεχομένους όλας της αύρας τας ριπάς και της θαλάσσης το θεϊόν άρωμα. Ήτο πνοή, ίνδαλμα αφάνταστον, όνειρον επιπλέον εις το κύμα· ήτον νηρηίς, σειρήν, πλέουσα, ως πλέει ναυς μαγική, η ναυς των ονείρων...

Ούτε μου ήλθε τότε η ιδέα ότι, αν επάτουν επάνω εις τον βράχον, όρθιος ή κυρτός, με σκοπόν να φύγω, ήτον σχεδόν βέβαιον, ότι η νέα δεν θα μ έβλεπε, και θα ημπορούσα ν' αποχωρήσω εν τάξει. Εκείνη έβλεπε προς ανατολάς, εγώ ευρισκόμην προς δυσμάς όπισθεν της. Ούτε η σκιά μου δεν θα την ετάραπτεν. Αύτη, επειδή η

σελήνη ήταν εις τ' ανατολικά, θα έπιπτε προς το δυτικόν μέρος, όπισθεν του βράχου μου, κ' εντεύθεν του άντρου.

Είχα μείνει χάσκων, εν εκστάσει, και δεν εσκεπτόμην πλέον τα επίγεια.

* * *

Δεν δύναμαι να είπω αν μου ήλθον πονηροί, και συνάμα παιδικοί ανόητοι λογισμοί, εν είδει ευχών κατάρραι. “Να εκινδύνευεν έξαφνα! να έβαζε μιά φωνή! να έβλεπε κανένα ροφόν εις τον πυθμένα, τον οποίον να εκλάβη διά θηρίον, διά σκυλόψαρον, και να εφώναζεν βοήθειαν!...”

Είναι αληθές, ότι δεν εχόρταινα να βλέπω το όνειρον, το πλέον εις το κύμα. Αλλά την τελευταίαν στιγμήν, αλλοκότως, μου επανήλθε πάλιν η πρώτη ιδέα... Να ριφθώ εις τα κύματα, προς το αντίθετον μέρος, εις τα όπισθεν, να κολυμβήσω όλον εκείνο το διάστημα έως την άμμον, και να φύγω, να φύγω τον πειρασμόν!...

Και πάλιν δεν εχόρταινα να βλέπω το όνειρον... Αίφνης εις τας ανάγκας του πραγματικού κόσμου μ' επανέφερον η φωνή της κατοίκας μου. Η μικρή Μοσχούλα ήρχισεν αίφνης να βελάζει!...

Ώ, αυτό δεν το είχα προβλέψει. Ημπορούσα να σιωπώ εγώ, αλλά δυστυχώς δεν ήταν εύκολον να επιβάλω σιωπήν εις την αίγα μου. Δεν ήξευρα καλά αν υπήρχον πρόχειροι φιμώνσεις διά τα θρέμματα, επειδή δεν είχα μάθει ακόμη να κλέπτω ζωντανά πράγματα, καθώς ο άγνωστος εχθρός, ο οποίος της είχε κλέψει τον κωδωνίσκον· αλλά δεν της είχε κόψει και την γλώσσαν διά να μη βελάζει. — Με ράμνον πολύκλαδον εις το στόμα, ή με σπαρτίον περί το ρύγχος, ή όπως άλλως· αλλά και αν το ήξευρα πού να το συλλογισθώ!

Έτρεξα τότε παράφορος να σφίξω το ρύγχος της με την παλάμην, να μη βελάζει... Την στιγμήν εκείνην ελησιμόνησα την κόρην την κολυμβώσαν χάριν αυτής ταύτης της κόρης. Δεν εσκέφθην αν ήταν φόβος να με ίδη, και ημιωρθώθην κυρτός πάντοτε, κ επάτησα επί του βράχου, διά να προλάβω και φθάσω πλησίον της κατοίκας.

Συγχρόνως μ' εκυρίευσε και φόβος από την φιλοστοργίαν την οποίαν έτρεφα προς την πτωχίν αίγα μου. Το σχοινίον με το οποίον την είχα δέσει εις την ρίζαν του θάμνου ήταν πολύ κοντόν. Τάχα μην “εσχοινιάσθη”, μην εμπερδεύθη και περιεπλάκη ο τράχηλος της, μην ήταν κίνδυνος να πνίγη το ταλαίπωρον ζών;

* * *

Δεν ηξεύρω αν η κόρη η λουσιμένη εις την θάλασσαν ήκουσε την φωνήν της γίδας μου. Αλλά και αν την είχε ακούσει, τί το παράδοξον; Ποίος φόβος ήταν; Το ν' ακούη τις φωνήν ζώου εκει που κολυμβά, αφού δεν απέχει εμή ολίγας οργυιάς από την ξηράν, δεν είναι τίποτε έκτακτον.

Αλλ' όμως, η στιγμή εκείνη, που είχα πατήσει εις την κορυφήν του βράχου, ήρκεσεν. Η νεαρά κόρη, είτε ήκουσεν είτε όχι την φωνήν της κατοίκας —μάλλον φαίνεται ότι την ήκουσε, διότι έστρεψε την κεφαλήν προς το μέρος της ξηράς...— είδε τον μαύρον ίσκιον μου, τον διακαμόν μου, επάνω εις τον βράχον, ανάμεσα εις τους θάμνους, και αφήκε μισοπνιγμένην κραυγήν φόβου...

Τότε με κατέλαβε τρόμος, συγκίνησις, λύπη απεριγράπτως. Τα γόνατα μου εκάμφθησαν. Έξαλλος εκ τρόμου, ηδυνήθην ν' αρθρώσω φωνήν, κ' έκραξα:

— Μη φοβάσαι!... δεν είναι τίποτε... δεν σου θέλω κακόν!

Και εσκεπτόμην λίαν τεταραγμένος αν έπρεπε να ριφθώ εις την θάλασσαν, μάλλον, διά να έλθω εις βοήθειαν της κόρης, ή να τρέξω και να φύγω... Ήρκει η φωνή μου να της έδιδε μεγαλύτερον θάρρος ή όσον η παραμονή μου και το τρέξιμόν μου εις βοήθειαν.

Συγχρόνως τότε, κατά συγκυρίαν όχι παράδοξον, καθότι όλοι οι αιγιαλοί και αι θάλασσαι εκείναι εσυχνάζοντο από τους αλιείς, μια βάρκα εφάνη να προβάλλη αντίκρυ, προς το ανατολικομεσημβρινόν μέρος, από τον πέρα κάβον, τον σχηματίζοντα το δεξιόν οιονεί κέρας του κολπίσκου. Εφάνη πλέουσα αργά, ερχομένη προς τα εδώ, με τας κώπας· πλην η εμφάνισις της, αντί να δώση θάρρος εις την κόρην, επέτεινε τον τρόμον της.

Αφήκε δεύτερον κραυγήν μεγαλυτέρας αγωνίας. Εν ακαρεί την είδα να βυθίζεται, και να γίνεται άφαντη εις το κύμα.

Δεν έπρεπε τότε να διατάσω. Η βάρκα εκείνη απείχεν υπέρ τας είκοσιν οργυιάς, από το μέρος όπου ηγωνία η κόρη, εγώ απείχα μόνον πέντε ή εξ οργυιάς. Πάραυτα, όπως ήμην, ερρίφθην είς την θάλασσαν, πηδήσας με την κεφαλήν κάτω, από το ύψος του βράχου.

Το βάθος του νερού ήτον υπέρ τα δύο αναστήματα. Έφθασα σχεδόν εις τον πυθμένα, ο οποίος ήτο αμμόστρωτος, ελεύθερος βράχων και πετρών, και δεν ήτο φόβος να κτυπήσω. Πάραυτα ανέδυν και ανήλθον εις τον αφρόν του κύματος.

Απείχον τώρα ολιγώτερον ή πέντε οργυιάς από το μέρος του πόντου, όπου εσχηματίζοντο δίναι και κύκλοι συστρεφόμενοι εις τον αφρόν της θαλάσσης, οι οποίοι θα ήσαν ως μνήμα υγρόν και ακαριαίον διά την ατυχή παιδίσκην τα μονά ίχνη τα οποία αφήνει ποτέ εις την θάλασσαν αγωνιών ανθρώπινον πλάσμα!... Με τρία στιβαρά πηδήματα και πλευσίματα, εντός ολίγων στιγμών, έφθασα πλησίον της...

Είδα το εύμορφον σώμα να παραδέρνη κάτω, πλησιέστερον εις τον βυθόν του πόντου ή εις τον αφρόν του κύματος, εγγύτερον του θανάτου ή της ζωής· εβυθίσθην, ήρπασα την κόρην εις τας αγκάλας μου, και ανήλθον.

Καθώς την είχα περιβάλει με τον αριστερόν βραχίονα, μου εφάνη ότι ησθάνθην ασθενή την χιλιαράν πνοήν της εις την παρειάν μου. Είχα φθάσει εγκαίρως, δόξα τω Θεώ!... Εντούτοις δεν παρείχε σημεία ζωής ολοφάνερα... Την ετίναξα με σφοδρόν κίνημα, αυθορμήτως, διά να δυνηθή ν' αναπνεύση, την έκαμα να στηριχθή επί της πλάτης μου, και έπλευσα, με την χείρα την δεξιάν και με τους δύο πόδας, έπλευσα ισχυρώς προς την ξηράν. Αι δυνάμεις μου επολλαπλασιάζοντο θαυμασίως.

Ησθάνθην ότι προσεκολλάτο το πλάσμα επάνω μου· ήθελε την ζωήν της· ω! ας έζη, και ας ήτον ευτυχής. Κανείς ιδιοτελής λογισμός δεν υπήρχε την στιγμήν εκείνην εις το πνεύμα μου. Η καρδιά μου ήτο πλήρης αυτοθυσίας και αφιλοκερδείας. Ποτέ δεν θα εξήτουν αμοιβήν!

Επί πόσον ακόμη θα το ενθυμούμαι εκείνο το αβρόν, το απαλόν σώμα της αγνής κόρης, το οποίον ησθάνθην ποτέ επάνω μου επ' ολίγα λεπτά της άλλως ανωφελούς ζωής μου! Ήτο όνειρον, πλάνη, γοητεία. Και οπόσον διέφερεν από όλας τας ιδιοτελείς περιπτύξεις, από όλας τας λυκοφιλίας και τους κυνέρωτας του κόσμου η εκλεκτή, η αιθέριος εκείνη επαφή! Δεν ήτο βάρος εκείνο, το φορτίον το ευάγκαλον, αλλ' ήτο ανακούφισις και αναψυχή. Ποτέ δεν ησθάνθην τον εαυτόν μου ελαφρότερον ή εφ' όσον εβάσταζον το βάρος εκείνο... Ήμην ο άνθρωπος, όστις κατώρθωσε να συλλάβη με τας χείρας του προς στιγμήν εν όνειρον, το ίδιον όνειρον του...

* * *

Η Μοσχούλα έζησε, δεν απέθανε. Σπανίως την είδα έκτοτε, και δεν ηξεύρω τί γίνεται τώρα, όποτε είναι απλή θυγάτηρ της Εύας, όπως όλοι.

Αλλ' εγώ επλήρωσα τα λύτρα διά την ζωήν της. Η ταλαίπωρος μικρή μου κατοίκα, την οποίαν είχα λησμονήσει προς χάριν της, πράγματι “εσχοινιάσθη”· περιεπλάκη κακά εις το σχοινίον, με το οποίον την είχα δεμένη, και επνίγη!... Μετρίως ελυπήθην, και την έκαμα θυσίαν προς χάριν της.

Κ' εγώ έμαθα γράμματα, εξ ευνοίας και ελέους των καλογήρων, κ' έγίνα δικηγόρος... Αφού επέρασα από δύο ιερατικάς σχολάς, ήτον επόμενον!

Τάχα η μοναδική εκείνη περίστασις, η ονειρώδης εκείνη ανάμνησις της λουομένης κόρης, μ' έκαμε να μη γίνω κληρικός; Φευ! ακριβώς η ανάμνησις εκείνη έπρεπε να με κάμη να γίνω μοναχός.

Ορθώς έλεγεν ο γηραιός Σισώης ότι “αν ήθελαν να με κάνουν καλόγερον, δεν έπρεπε να με στείλουν έξω από το μοναστήρι...”. Διά την σωτηρίαν της ψυχής μου ήρκουν τα ολίγα εκείνα κολλυβογράμματα, τα όποια αυτός με είχε διδάξει, και μάλιστα ήσαν και πολλά!...

Και τώρα, όταν ενθυμούμαι το κοντόν εκείνο σχοινίον, από το όποιον εσχοινιάσθη κ' επνίγη η Μοσχούλα, η κατοίκα μου, και αναλογίζωμαι το άλλο σχοινίον της παραβολής, με το όποιον είναι δεμένος ο σκύλος εις την αυλήν του αφέντη του, διαπορώ μέσα μου αν τα δύο δεν είχαν μεγάλην συγγένειαν, και αν δεν ήσαν ως “σχοινίσμα κληρονομίας” δι' εμέ, όπως η Γραφή λέγει.

Ω ας ήμην ακόμη βοσκός εις τα όρη!...”

(Διά την αντιγραφήν)

Πηγές άρθρων και Συνεισφέροντες

Όνειρο στο κύμα Πηγή: <http://el.wikisource.org/w/index.php?oldid=23955> Συνεισφέροντες: Dada, Geraki

Άδεια

Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>
